Lähettäjä: Kaihovaara Antti (TEM) <Antti.Kaihovaara@gov.fi>
Lähetetty: perjantai 7. lokakuuta 2022 14.57
Vastaanottaja: Hallintovaliokunta; 'sanna.sutter@govsec.fi'
Aihe: VS: Tämän päivän kuulemisessa mainittu lisäselvityspyyntö
Liitteet: Kehan_määrärahat_kotoutuminen_työvoiman_maahanmuutto_HaV.docx; D viisumi HaV .docx

Hei

ohessa vastaukset lisäselvityspyyntöihin. Lisäselvityspyyntö KEHA-keskuksesta koskee ainoastaan työ- ja elinkeinoministeriötä ja lisäselvityspyyntö D-viisumista on koordinoitu yhdessä sisäministeriön kanssa.

Ystävällisin terveisin,

Antti Kaihovaara
Johtava asiantuntija
Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö
Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Aleksanterinkatu 4, Helsinki
Puhelin 029 504 7125
Matkapuhelin 050 452 4328
www.kotoutuminen.fi

Lähettäjä: Hallintovaliokunta <Hallintovaliokunta@eduskunta.fi>
Lähetetty: torstai 6. lokakuuta 2022 14.30
Vastaanottaja: Kaihovaara Antti (TEM) <Antti.Kaihovaara@gov.fi>; sanna.sutter@govsec.fi
Aihe: Tämän päivän kuulemisessa mainittu lisäselvityspyyntö

Hei

Tämän päivän TAE-kuulemisessa on pyydetty lisäselvitystä, joka pyydetään toimittamaan tämän kuluvan viikon aikana. Lisätietoja tarvittaessa valiokuntaneuvos Henri Helolta.

yst. Päivi =)

Päivi Parviainen
valiokuntakanslian sihteeri
Hallintovaliokunta
paivi.parviainen@eduskunta.fi
puh. 09 432 2054

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työvoiman maahanmuutto- ja kotouttamisyksikkö
7.10.2022

Miten D-viisumin käyttöönotto on näkynyt hakemusmäärissä ja käsittelyajoissa?

Erityisosaajille ja kasvuyrittäjille sekä heidän perheenjäsenilleen suunnattu pikakaista otettiin käyttöön 1.6.2022. Pikakaista on palvelulupaus, joka mahdollistaa sähköiselle oleskelulupahakemukselle päätöksen 14 vuorokauden kuluessa. Samaan aikaan pikakaistan kanssa otettiin käyttöön pitkäaikainen eli niin sanottu kansallinen D-viisumi erityisasiantuntijoille, kasvuyrittäjille ja heidän perheenjäsenilleen. D-viisumi tukee pikakaistan 14 vuorokauden palvelulupauksen toteutumista siten, että erityisasiantuntijat ja kasvuyrittäjät sekä heidän perheenjäsenensä voivat matkustaa Suomeen heti sen jälkeen, kun oleskelulupa on myönnetty.

Pikakaistan hakemuksia on 1.6.-30.9.2022 aikana tehty yhteensä 645, joista pikakaistan kriteerit täyttäviä on 497. Pikakaistan hakemusten käsittelyaikojen keskiarvo on noin 7 vuorokautta. Kasvuyrittäjien ensimmäisen oleskeluluvan käsittelyaika oli ennen pikakaistaa (1-5/2022) keskimäärin 17 vuorokautta ja erityisasiantuntijoiden 9 vuorokautta.

Pikakaistan yhteydessä haettuja D-viisumipäätöksiä on 1.6.-30.9.2022 tehty yhteensä 278 kappaletta (hakemuksia vireytetty yhteensä 347). D-viisumia voi hakea myös ilman pikakaistakäsittelyä. Näitä hakemuksia on 1.6.-30.9.2022 tullut vireille yhteensä 41 kappaletta.

D-viisumilla ei ole vaikutusta oleskelulupahakemuksen käsittelyaikaan. Se mahdollistaa Suomeen saapumisen heti oleskeluluvan myöntämisen jälkeen, kun henkilön ei tarvitse odottaa oleskelulupakortin toimittamista lähtömaahan.

Työn perusteella haettujen oleskelulupien määrät ovat kasvussa. Vuoden 2022 (1-8/2022) aikana on jätetty lähes 14 600 ensimmäistä oleskelulupahakemusta työn perusteella (koko vuonna 2021 ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia työn perusteella noin 15 000). Luvut eivät sisällä kausityötodistuksia. Pikakaistan käyttöönoton jälkeen (6-9/2022) erityisasiantuntijoiden ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia on jätetty yhteensä 1183. Pikakaistan käyttöönottoa edeltäneellä neljän kuukauden tarkastelujaksolla (2-5/2022) erityisasiantuntijoiden ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia jätettiin 862.

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työvoiman maahanmuutto- ja kotouttamisyksikkö
7.10.2022

KEHA-keskuksen määrärahat: kotoutuminen ja työvoiman maahanmuutto

Yleistä

KEHA-keskuksen perustoimintaa rahoitetaan momentilta *32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimintamenot*. Kotoutumisen edistämiseen ja työvoiman maahanmuuttoon KEHA-keskuksen toimintamenoista on käytetty viime vuosina noin 4-6 henkilötyövuotta, joista kaksi on rahoitettu työ- ja elinkeinoministeriön momentilta *32.50.03 Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen*. Lisäksi vuoden 2023 talousarvioesityksessä momentille 32.01.02 esitetään määräaikaista 25 henkilötyövuoden lisäystä tilapäistä suojelua saavien henkilöiden palveluiden turvaamiseksi. Näistä henkilötyövuosista KEHA-keskukselle osoitettaisiin arviolta 3 henkilötyövuotta.

Kotoutumiseen ja maahanmuuttoon liittyen KEHA-keskuksen tehtäviin kuuluu esimerkiksi Koulutusporttijärjestelmän ylläpito- ja kehittämistehtävät, Work in Finland -toiminnon kehittäminen, TE-toimistojen ja kuntakokeilujen maahanmuuttajapalvelujen ohjeistaminen ja tukitoiminnot, TE-digihankkeen sekä tulkkauspalveluiden implementointi- ja seurantehtävät, monialaisten palveluiden tuki, EURES-raportointi, kouluttaminen ja koulutussuunnittelu. Lisäksi KEHA-keskus huolehtii kotoutumislain mukaisten korvausten maksamisesta kunnille ja hyvinvointialueille sekä maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaan, ohjaus- ja neuvontapalveluihin ja Talent Hub -avustuksiin myönnettävien valtionavustusten maksatuksesta.

Näihin tehtäviin liittyen KEHA-keskuksessa on myös maksatukseen liittyvää henkilöstöä, joiden työtehtäviin kuuluu myös muita kuin kotoutumisen edistämiseen liittyviä tehtäviä. Korvaukset ja avustukset maksetaan kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriön momenteilta. Kotoutumislain mukaiset korvaukset maksetaan työ- ja elinkeinoministeriön momentilta *32.50.30 Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä*, maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaan ja ohjaus- ja neuvontapalveluihin liittyvät avustukset momentilta *32.50.03 Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen* ja Talent Hub -avustukset momentilta *32.30.40 Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen*.

Työ-ja elinkeinoministeriö voi osoittaa KEHA-keskukselle kotoutumislain toimeenpanoon liittyviä kehittämistehtäviä kuten järjestelmäkehitystä toiminnan tehostamiseksi. Tällaisia kehittämistehtäviä voidaan rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriön momentilta *32.50.03 Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen*. Viime vuosina momentilta 32.50.03 on siirretty määrärahoja KEHA-keskukseen hyvin pienimuotoisesti; joitakin kymmeniä tuhansia euroa.

AMIF-määrärahat

Suomelle tuloutuu vuosittain vastaanotettujen kiintiöpakolaisten määrän perusteella EU:n Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) uudelleensijoittamisen erillismäärärahaa. Erillismäärärahan käyttö käynnistyy täysimääräisesti vuonna 2023 ja pääasiallinen käyttökohde on kunnille KEHA-keskuksen kautta myönnettävät pakolaisten vastaanoton lisätuet. Erillismääräraha kohdennetaan vuosittain AMIF-rahaston kansallisen vastuuviranomaisen, sisäministeriön momentilta 26.01.26 osana talousarviota sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 (1125/2021) annetun lain 28 §:n mukaisesti uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja pakolaisten kuntaan sijoittamisesta vastaaville Maahanmuuttovirastolle ja työ- ja elinkeinoministeriölle. TEM voi osoittaa tätä määrärahaa ja henkilötyövuosia KEHA-keskukselle pakolaisten vastaanotosta kunnille myönnettävien lisätukien maksatukseen sekä pakolaisten kuntiin ohjaamista tukevaan toiminnan kehittämiseen. Vuoden 2023 talousarvioesityksessä TEM:n hallinnonalalle esitetty määräraha on 10,5 milj. euroa. Vuoden 2023 määrärahan käyttöä suunnitellaan ja KEHA-keskukselle kohdennettava osuus vahvistuu loppuvuonna 2022.

Vuoden 2022 talousarviossa erillismäärärahaa on TEM:n hallinnonalalle myönnetty 7,35 milj. euroa sisäministeriön edellä mainitulta momentilta. Määräraha on kolmivuotista siirtomäärärahaa ja siitä voidaan kattaa enintään 16 henkilötyövuotta vastaavat palkkakustannukset. Määrärahaa on varattu alustavasti KEHA-keskukselle vuoden 2022 tilijaottelussa 1 055 000 euroa ja 4,4 htv:ta kuntien lisätukiin ja kuntiin ohjaamisen kehittämistoimintoihin, mutta vuonna 2022 vastaavaa toimintaa on toteutettu ensisijaisesti vielä AMIF-ohjelmakauden 2014-2020 määrärahalla toteutetusta TEM:n Sylvia6-hankkeesta, joten määrärahan käyttö siirtyy suurelta osin vuodelle 2023.